

Programmabegroting 2025-2028

1 Introductie

1.1 Inleiding

Hierbij presenteert het college de begroting 2025 en de meerjarenraming 2026-2028 (hierna: programmabegroting) van de gemeente Gouda. De programmabegroting maakt deel uit van de Planning & Controlcyclus. Gemeenten zijn volgens de Gemeentewet verplicht om ieder jaar een begroting, meerjarenraming, jaarverslag en jaarrekening binnen deze Planning & Controlcyclus vast te stellen.

In de begroting wordt het gemeentelijk beleid op hoofdlijnen toegelicht. De plannen zijn beschreven in zeven programma's, waarbij steeds drie vragen centraal staan:

- Wat wil Gouda bereiken?
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Met deze begroting legt het college van burgemeester en wethouders de voor 2025 geplande lasten en baten ter vaststelling aan de gemeenteraad voor. De begroting dient ter ondersteuning van de rol van de raad. In deze rol ligt de nadruk op kaderstelling, controle, sturing op hoofdlijnen, autorisatie en allocatie van middelen. De budgetten voor 2025 worden door het vaststellen van deze begroting door de raad op programmaniveau geautoriseerd. Daarnaast geeft de meerjarenraming de raad een beeld van de verwachtingen ten aanzien van de financiële ontwikkelingen in de drie daaropvolgende jaren.

1.2 Leeswijzer

De brede samenstelling van het gemeentelijk takenpakket maakt het lezen van een gemeentebegroting niet eenvoudig. Deze leeswijzer is bedoeld om de raad daarbij op weg te helpen.

De programmabegroting is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

Aanbiedingsnota

Dit onderdeel bevat een samenvatting van de belangrijkste ambities uit de begroting en de financiële positie.

Programma's

Een (beleids-)programma is een samenhangende verzameling van taken, activiteiten en geldmiddelen, wat gericht is op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten. De burgers kunnen de raad aanspreken op de te realiseren prestaties van de programma's in de begroting.

Elk programma gaat in op de eerder aangehaalde drie W-vragen:

- Wat wil Gouda bereiken? (geeft inzicht in de gestelde doelen);
- Wat gaat de gemeente daarvoor doen? (geeft een beschrijving van de doelen en acties);
- Wat gaat het kosten? (bevat een overzicht van lasten, baten en taakvelden).

Ieder programma bevat tevens een overzicht van de verbonden partijen.. Daarnaast zijn per programma de doelen (Global Goals) en indicatoren opgenomen.

Verplichte overzichten

De overzichten Overhead en Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien zijn verplichte onderdelen van de programmabegroting. Het overzicht Overhead is verwerkt in programma 7 Bestuur en organisatie. Op algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien wordt ingegaan in hoofdstuk 3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen.

Paragrafen

In de paragrafen worden financiële en bedrijfsmatige onderwerpen (van belang voor het inzicht in de financiële positie) gebundeld en per thema gepresenteerd. De volgende paragrafen maken onderdeel uit van de begroting: Lokale heffingen, Risicobeheersing en Weerstandsvermogen, Onderhoud kapitaalgoederen, Financiering, Bedrijfsvoering, Investerings, Verbonden partijen, Grondbeleid en Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid. Het onderwerp Investerings is toegevoegd om extra inzicht in de verwachte uitgaande geldstroom te creëren; de andere onderwerpen zijn wettelijk verplicht.

Financiële begroting

Dit onderdeel bevat een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente Gouda. Met onder andere de geprognosticeerde balans in meerjarenperspectief, de meerjarige ontwikkeling van het EMU-saldo en een meerjarig overzicht van baten en lasten. Ook een overzicht van de reserves en voorzieningen en de grondslagen waarop de ramingen zijn gebaseerd, wordt gepresenteerd. De meeste overzichten in dit onderdeel zijn wettelijk voorgeschreven.

In de begroting zijn veel optellingen opgenomen. Voor deze tabellen geldt dat als gevolg van afronding de som der delen kan afwijken van het totaal.

Besluit en bijlagen

De begroting wordt gecompleteerd met enkele bijlagen, waaronder een vertaaltabel met baten en lasten per programma / taakveld.